

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXXIII/234/2021
Rady Gminy Budry
z dnia 16 grudnia 2021 r.

GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
na lata 2022 - 2024

I. WPROWADZENIE

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, jest jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórką. To rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To tutaj nabywa ono wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażania swoich uczuć (lęku, obaw, zadowolenia, gniewu) oraz wartościowania, co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. To rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wychowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Natomiast rozpad rodziny związany z niewydolnością wychowawczą, zanikaniem poczucia bezpieczeństwa, narastaniem konfliktów powoduje wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując przy tym siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjająca dla prawidłowego rozwoju dziecka, należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocowych. Działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane. Musimy pamiętać, iż problemy występujące w rodzinie wielokrotnie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy. Choroba alkoholowa rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, wypadki losowe to główne i najczęściej spotykane problemy dezorganizujące życie rodzin. Organizowane wszechstronne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być rozpoczęte jak najwcześniej i mieć charakter profilaktyczny. Główną zasadą powinna być zasada pomocniczości. Działania przyniosą najlepszy efekt tylko wtedy, gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, winna być kompleksowa i obiektywna. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne jak i zastępcze. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są również ważne ze

względów społecznych i ekonomicznych, konieczne z uwagi na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinie lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Aby móc kompleksowo wspierać rodziny należało stworzyć 3-letni gminny program wspierania rodziny, którego realizacja należy do zadań własnych gminy.

Gminny Program Wspierania rodziny na lata 2022-2024 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jest strategicznym dokumentem Gminy Budry mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminy.

II. PODSTAWA PRAWNA

- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.)
- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 1876 ze zm.)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.).
- ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z 29 lipca 2005 r. (tj. Dz. U. Z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz. U 2019 r. poz. 2407 ze zm.)

III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE BUDRY

Gmina Budry jest gminą wiejską położoną w powiecie węgorzewskim. Składa się z 18 sołectw. Liczba mieszkańców na dzień 29 kwietnia 2021 r. wynosi 2894. Według danych Urzędu Gminy w Budrach w latach 2018- 2020 liczba ludności ma tendencję malejącą.

Tabela 1. Liczba mieszkańców w gminie Budry w latach 2018 - 2020

Lata	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców	2.997	2.938	2.918

Źródło: opracowanie własne.

W przeważającej części gospodarstw matka zajmuje się wychowaniem dzieci i domem, natomiast ojciec pracuje. Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych.

Dysfunkcje w rodzinie wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym. Istotną rolę zgodną z polityką społeczną państwa odgrywa praca socjalna w połączeniu ze wsparciem finansowym lub rzeczowym. Na terenie gminy istnieją też osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.

Duża część osób wykluczonych społecznie to osoby podlegające uzależnieniom głównie od alkoholu. Brak jest wiarygodnej statystyki dot. tego problemu. Jednak z obserwacji wynika, że jest to ogromny problem społeczny, wpływający destrukcyjnie na życie rodzinne.

W związku z wprowadzeniem programu 500+ oraz innymi świadczeniami sytuacja w rodzinach w ostatnich latach znacznie się poprawiła. Przyczyniło się w znacznej mierze do ograniczenia ubóstwa przede wszystkim w rodzinach wielodzietnych. Z tego wynika, iż należy nadal prowadzić kampanie społeczne o możliwości uzyskania wsparcia, prowadzić działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży, propagować właściwe postawy społeczne i rodzicielskie, kontynuować, dostosować i poszerzać ofertę pomocową do aktualnych potrzeb rodzin, podnosić kompetencje osób działających na rzecz dobra rodziny organizować w sposób atrakcyjny czas dla dzieci i młodzieży usprawniać współpracę między instytucjami. Zadania z zakresu pomocy społecznej oraz kierowanie lokalnej polityki społecznej na terenie Gminy koordynuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach. Jest on inicjatorem działań o charakterze pomocowym aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Sytuację rodzin przedstawia poniższy wykres:

Tabela 2. Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie Budry

Lata	2018	2019	2020
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	460	383	341
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców gminy Budry w %	15,35%	13,04%	11,69%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS Budry.

Natomiast poniższa tabela odzwierciedla najczęstsze przyczyny występowania z wnioskiem o pomoc:

Tabela 3. Przyczyny udzielenia wsparcia na latach 2018-2020

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin którym udzielono wsparcia w 2018	Liczba rodzin którym udzielono wsparcia w 2019	Liczba rodzin którym udzielono wsparcia w 2020
1	<i>Ubóstwo</i>	105	82	78
2	<i>Potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	14	11	12
3	<i>Bezrobocie</i>	111	101	89
4	<i>Niepelnosprawność</i>	37	27	23
5	<i>Długotrwała lub ciężka choroba</i>	27	21	19
6	<i>Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego</i>	22	22	14
7	<i>Przemoc w rodzinie</i>	0	0	0
8	<i>Alkoholizm</i>	5	3	3
9	<i>Zdarzenie losowe</i>	0	1	1
10	<i>Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu zakładu karnego</i>	2	2	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS Budry.

Z powyższych danych wynika, że najczęściej pomoc udzielana była z powodu ubóstwa i bezrobocia. Znaczną grupę osób korzystających z pomocy stanowią osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności oraz osoby pozostające w stałym leczeniu specjalistycznym. Poważnym problemem jest również bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Bardzo często zdarza się, że w jednej rodzinie występuje kilka powodów trudnej sytuacji jednocześnie.

Bardzo istotnym zagadnieniem jest sprawa przemocy w rodzinie i procedura „Niebieskie Karty”. Sytuację na terenie gminy Budry przedstawia poniższy wykres:

Tabela 4. Ilość „Niebieskich Kart” w latach 2018-2020

ROK	Ilość wdrożonych Niebieskich Kart	Ilość zakończonych Niebieskich Kart
2018	13	13
2019	11	11
2020	16	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS Budry.

Na podstawie prowadzonych Niebieskich Kart wynika, że istnieje problem agresji i przemocy w rodzinach. Coraz częściej zauważalny jest również wzrost uzależnienia wśród

młodych ludzi od internetu, gier komputerowych, telefonu komórkowego, które przedkładają kontakt z drugą osobą, przyrodą na rzecz wirtualnych kontaktów. Na skutek niewłaściwych wzorców wyniesionych ze środowiska rodzinnego, kryzysu autorytetu, zaburzona jest prawidłowa komunikacja między rodzicami a dziećmi oraz w środowisku rówieśniczym. Z roku na rok wzrasta bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych, przez co zwiększa się zapotrzebowanie na porady.

Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny wymienić należy: niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, przemoc. Z tego powodu coraz więcej rodzin i dzieci wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji w przezwyciężanie istniejących dysfunkcji. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny. Wobec tego w pracy socjalnej zaproponowano oddziaływanie zindywidualizowane nakierowane w pierwszej kolejności na dzieci. W związku z tym bardzo ważną rolę w wychodzeniu z trudnej sytuacji życiowej rodziny może pełnić asystent rodziny, którego zadaniem będzie podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego rodziców, pomoc w rozwiązywaniu problemów rodziny w takim stopniu aby wychowujące się w rodzinie dzieci miały warunki do bezpiecznego życia i wszechstronnego rozwoju.

W gminie Budry wsparciem asystenta rodziny w latach 2018-2020 objętych było:

Tabela 5. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2018-2020

ROK	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
2018	12
2019	9
2020	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS Budry.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są rodziny i dzieci z terenu Gminy Budry, a w szczególności rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze. Rodzina to podstawowe środowisko rozwoju i funkcjonowania każdego człowieka. Rodzice to pierwsi nauczyciele dziecka, na których spoczywa obowiązek świadomego kształtowania postaw, przekazywania systemu wartości i tradycji. Socjalizacja dziecka stanowi podstawę jego funkcjonowania w życiu, dlatego ważne jest zapewnienie odpowiednich warunków do rozwoju. Praca z rodziną oraz wszelkie formy pomocy mają na celu przede wszystkim zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny, jak również aktywizację jej zasobów przy wzmocnieniu

kompetencji i umiejętności społecznych. Działania skierowane są na zapewnienie dziecku bezpieczeństwa oraz podniesienie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziców, by zapewnić optymalne warunki do prawidłowego rozwoju oraz podnieść jakość życia rodziny.

Program skierowany jest do wszystkich rodzin i dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Budry, a w szczególności:

- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w rodzinie zastępczej,
- rodzin którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie,
- rodzin dysfunkcyjnych,
- rodzin przeżywających chwilowe trudności opiekuńczo-wychowawcze.

V. CEL GŁÓWNY

Wsparcie rodzin poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rozwój systemu wsparcia rodziny skoncentrowanego na realizacji działań profilaktycznych oraz skutecznej interwencji.

VI. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
2. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wspierania rodziny.
3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców

VII. REALIZATORZY

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach przy współpracy z następującymi instytucjami:

- Urząd Gminy Budry,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach (GKRPA),
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Budrach,
- Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie,
- placówki oświatowe w gminie Budry (Szkola Podstawowa Sobiechy, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Więckach,
- Niepubliczny Zakład Opieki Medycznej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie,
- Gminny Ośrodek Kultury w Budrach,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej - Sąd Rejonowy w Giżycku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Węgorzewie,
- organizacje pozarządowe.

VIII. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU.

Harmonogram realizacji programu przedstawia poniższa tabela:

Zadanie i działania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji	Źródła finansowania
1. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego			
a) udzielenie pomocy finansowej, rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach	Działanie ciągłe w okresie 2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne
b) Świadczenie pomocy w postaci posiłków w ramach programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach	Działanie ciągłe w okresie 2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne
c) monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	- placówki oświatowe, - Ośrodek Zdrowia w Budrach	Działanie ciągłe w okresie 2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne
d) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcia terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach, - Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Budrach, - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie, - Niepubliczny Zakład Opieki Medycznej w Budrach	Działanie ciągłe w okresie 2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne
e) poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników OPS i Poradnie specjalistyczne	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie	Działanie ciągłe w okresie 2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne
Zadanie i działania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji	Źródła finansowania
2. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu system wspierania rodziny			
a) finansowanie zatrudnienia asystenta rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach, - Urząd Gminy w Budrach	Działanie ciągłe w okresie 2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne
b) zabezpieczenie w budżecie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach	Działanie ciągłe w okresie 2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne
c) zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz rozpropagowanie miejsc, gdzie można uzyskać pomoc	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach, - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie	Działanie ciągłe w okresie 2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne
d) wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom poprzez prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego	- Gminny Ośrodek Kultury w Budrach, - świetlice wiejskie	Działanie ciągłe w okresie 2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne

e) współpraca z kuratorami sądowymi policją szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach, - Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Budrach, - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie	Działanie ciągłe w okresie 2022-2024	Środki własne środki zewnętrzne
Zadanie i działania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji	Źródła finansowania
3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców			
a) szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie	Działanie ciągłe w okresie 2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne
b) kierowanie osób uzależnionych na leczenie	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach	Działanie ciągłe w okresie 2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne
c) przydzielenie rodzinom asystenta rodziny	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach, - Sąd Rodzinny i Nieletnich w Giżycku	Działanie ciągłe w okresie 2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne
d) działanie Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz rodzin w których występuje problem przemocy	- Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Budrach, - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie, - Sąd Rodzinny i Nieletnich w Giżycku (Kuratorzy), - Niepubliczny Zakład Opieki Medycznej w Budrach	Działanie ciągłe w okresie 2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

1. Środki własne gminy:
 - a) zaplanowane na dany rok budżetowy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Budrach na realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny,
 - b) pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
2. dotacje z budżetu państwa;
3. środki pozabudżetowe.

X. EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

W wyniku przewidzianych działań spodziewane jest osiągnięcie następujących efektów:

1. Poprawa sytuacji finansowej rodzin z dziećmi.
2. Zwiększenie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców.
3. Podniesienie świadomości o dostępnych formach wsparcia rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych.
4. Podniesienie skuteczności świadczonej rodzinom pomocy poprzez zintegrowanie działań wszystkich służb pracujących na rzecz dziecka i rodzin.
5. Poczucie bezpieczeństwa socjalnego.
6. Zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

XI. EWALUACJA, MONITORING I OCENA PROGRAMU

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach będzie co roku przedkładał Radzie Gminy Budry raport z realizacji *Gminnego Programu Wspierania Rodziny*. Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana, monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu

Gminny Program będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.